

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)

พุทธศักราช

(แก้ไขเพิ่มเติมระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร)

(นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้
แก้ไขเพิ่มเติมระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๓
มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๑ และมาตรา ๙๒ และยกเลิกมาตรา ๙๓ และมาตรา
๙๔

เหตุผล

โดยที่ระบบเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบจัดสรรปันส่วนผสมซึ่งใช้บัตร
เลือกตั้งใบเดียวที่ใช้บังคับในปัจจุบันเป็นระบบเลือกตั้งที่ยังไม่เคยใช้ในประเศใดมาก่อน
ภายหลังที่นำมาใช้ในการเลือกตั้งครั้งแรกทำให้เกิดปัญหาหลายด้าน เป็นระบบที่ไม่เป็นไป
ตามเจตนารมณ์ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับพรรคการเมือง
ยุ่งยากซับซ้อนตั้งแต่การจัดการเลือกตั้ง จนถึงการคิดคำนวณคะแนน ซึ่งต่างจากระบบการ
เลือกตั้งแบบผสมระหว่างการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งใช้บัตร
เลือกตั้งสองใบที่เคยใช้ในการเลือกตั้งมาหลายครั้ง เป็นระบบที่เข้าใจง่าย เกิดความเป็นธรรม
แก่พรรคการเมือง ประชาชนมีความเข้าใจเป็นอย่างดี ดังนั้น จึงสมควรที่จะยกเลิกระบบ
เลือกตั้งที่ใช้บังคับอยู่ และนำระบบการเลือกตั้งที่เคยใช้ตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อนหน้ามา
ปรับใช้บังคับแทนจะเกิดความสะดวกและความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย จึงจำเป็นต้องตรา
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้

เลือกตั้งได้คนละหนึ่งคะแนน โดยจะลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใด หรือจะลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้

ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งได้รับคะแนนสูงสุด และมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้สมัครใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการสมัครรับเลือกตั้ง การออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน การรวมคะแนน การประกาศผลการเลือกตั้ง และการอื่นที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมีการบัญญัติให้มีการระงับสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว หรือเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือให้มีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ภายหลังลงคะแนนเลือกตั้งให้อำนาจในการมีคำสั่งดังกล่าวเป็นของศาลยุติธรรม เว้นแต่เป็นการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๙๒

ให้คณะกรรมการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้ง เมื่อตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรมและมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องตรวจสอบเบื้องต้นและประกาศผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แต่ต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ทั้งนี้ การประกาศผลการเลือกตั้งดังกล่าว ไม่เป็นการตัดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะดำเนินการสืบสวน ใต้สวน หรือวินิจฉัย กรณีมีเหตุและพยานหลักฐานว่ามีการกระทำการทุจริตในการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ว่าจะได้ประกาศผลเลือกตั้งแล้วหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๘๖ การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดจะพึงมีและการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสี่ร้อยคน จำนวนที่ได้รับให้ถือว่าเป็นจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๒) จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตาม (๑) ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน โดยให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

(๓) จังหวัดใดมีราษฎรเกินจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๔) เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตาม (๒) และ (๓) แล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ครบสี่ร้อยคน จังหวัดใดมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตาม (๓) มากที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณนั้นในลำดับรองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสี่ร้อยคน

(๕) จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมี โดยต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้เป็นธรรม โดยมีพื้นที่ติดต่อกันและต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐ ~~และ~~ มาตรา ๙๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๐ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองได้จัดทำขึ้นเพียงบัญชีเดียว และให้ถือเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง

บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้พรรคการเมืองจัดทำขึ้นพรรคการเมืองละหนึ่งบัญชี ไม่เกินบัญชีละหนึ่งร้อยคน โดยเรียงตามลำดับหมายเลข โดยรายชื่อในบัญชีดังกล่าวต้องไม่ซ้ำกับบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองอื่นจัดทำขึ้น และไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๙๑ บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดได้คะแนนเสียงน้อยกว่าร้อยละหนึ่งของจำนวนคะแนนเสียงรวมทั้งประเทศ ให้ถือว่าไม่มีผู้ใดในบัญชีรายชื่อนั้นได้รับเลือกตั้ง และมีให้นำคะแนนเสียงดังกล่าวมารวมคำนวณเพื่อหาสัดส่วนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสอง

การคำนวณสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองจะได้รับให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้รวมผลคะแนนที่ทุกพรรคการเมืองได้รับจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ

(๒) ให้นำคะแนนจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนน้อยกว่าร้อยละหนึ่งของจำนวนคะแนนที่นับได้ทั้งหมดตาม (๑) หักออกโดยไม่นำมารวมคำนวณสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๓) ให้นำคะแนนรวมที่เหลือภายหลังหักคะแนนแล้วตาม (๒) หารด้วยหนึ่งร้อย ผลลัพธ์ที่ได้ถือเป็นจำนวนคะแนนเฉลี่ยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน

(๔) ในการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งแต่ละพรรคการเมืองจะถึงได้รับให้นำคะแนนรวมของบัญชีรายชื่อแต่ละพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนร้อยละหนึ่งขึ้นไป หารด้วยจำนวนคะแนนเฉลี่ยตาม (๓) ผลลัพธ์ที่เป็นจำนวนเต็มที่ได้รับคือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ โดยเรียงลำดับจากรายชื่อแรกของบัญชีรายชื่อเป็นลำดับไป

(๕) ในกรณีที่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับรวมกันทุกพรรคการเมืองมีจำนวนไม่ครบหนึ่งร้อยคน ให้พรรคการเมืองที่มีผลลัพธ์ตาม (๔) เป็นเศษที่มีจำนวนมากที่สุดได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน เรียงตามลำดับจนกว่าจะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองทั้งหมดได้รับรวมกันครบหนึ่งร้อยคน

จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองที่จะได้รับตามผลการคำนวณตาม
วรรคสอง จะต้องไม่เกินจำนวนตามที่ปรากฏในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นได้จัดทำขึ้นและยังมี
สถานะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งอยู่

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสมัครรับเลือกตั้ง การออกเสียงลงคะแนน การนับ
คะแนน การรวมคะแนน การประกาศผลการเลือกตั้งและการอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

มาตรา ๙๒ เขตเลือกตั้งที่ไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใดได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่า
คะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้น ให้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่
ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการรับสมัครรับเลือกตั้งใหม่ โดยผู้สมัครรับ
เลือกตั้งเดิมทุกราย ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่นั้น”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกมาตรา ๙๓ และมาตรา ๙๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช

๑. กำหนดชื่อเรียกของรัฐธรรมนูญว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...) พุทธศักราช” (มาตรา ๑)

๒. กำหนดวันมีผลใช้บังคับของรัฐธรรมนูญให้นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มาตรา ๒)

๓. แก้ไขเกี่ยวกับระบบเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนห้าร้อยคน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตจำนวนสี่ร้อยคน และแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งร้อยคน โดยใช้บัตรเลือกตั้งสองใบ กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ โดยแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๑ และมาตรา ๙๒ (มาตรา ๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๕)

๔. ยกเลิกมาตรา ๙๓ และมาตรา ๙๔ (มาตรา ๖)